

POLISH ABSTRACTS POLNISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

ABSTRAKTY

ELŻBIETA ADAMIAK & SONIA SOBKOWIAK (s. 3)

Gender a religia w Europie Środkowo a Wschodniej: Podejście teoretyczne: Od 1989 roku kraje Europy Środkowo-Wschodniej doświadczyły wielu politycznych i ekonomicznych zmian, które niewątpliwie wpłynęły na życie społeczne i wyegzekwowały nowe spojrzenie na role kobiet i mężczyzn. Zespół różnych cech przypisywanych odmiennym płciom analizowany jest na wielu płaszczyznach i stał się ważną częścią badań akademickich. Autorki analizują publikacje feministyczne z ostatnich dwudziestu lat i zadają pytanie, w jaki sposób idea gender miała wpływ na religie i wspólnoty religijne. Wyjaśniają, jak rozumiane jest pojęcie gender, na jakich płaszczyznach może być analizowane i jaką rolę odgrywa w religii. Artykuł umożliwia przegląd badań na temat świadomości gender w nauczaniu religijnym i wspólnotach religijnych (włączając niektóre nowe ruchy religijne) w Europie Środkowo-Wschodniej. Ponadto przedstawia najnowsze badania dotyczące wpływu religii na role społeczne kobiet oraz w jaki sposób same kobiety zachowują swoje role w społeczeństwie i w omawianych wspólnotach wyznaniowych. Ostatnim przedmiotem zainteresowań autorek jest pytanie, czy związek między gender i kulturą posiada odniesienia religijne, jeżeli tak, to gdzie znajdują się ich punkty styeczne i jakie stwarza to problemy w Polsce.

Słowa kluczowe: gender, różnica płciowa, feminizm, religie, wspólnoty religijne, role społeczne

ROGER CSÁKY-PALLAVICINI, ATTILA PILINSZKI & TEODÓRA TOMCSÁNYI (s. 26)

Wyzwania okresu postkomunistycznej transformacji ustrojowej – węgierskie reakcje i doświadczenia: Pomoc społeczna, mostowy model opieki rodzinnej, rola kościoła i spirytualizm: W latach przemian ustrojowych nowa sytuacja społeczna na Węgrzech przyniosła ze sobą wiele problemów psychosocjalnych, które wymagały rozwiązania i podjęcia działań. W publikacji przedstawiamy trudności nowych warunków życia z którymi zmagaliśmy się na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych, opisujemy próby reakcji społeczeństwa. W strukturze krajowej pomocy społecznej zajmujemy się przede wszystkim koncepcją mostowego modelu opieki rodzinnej o nazwie HÍD, która polega na zjednoczeniu działań i ścisłej współpracy organów władzy (dawniej „rady, obecnie samorządy”) z Kościołem w zwalczaniu problemów psychosocjalnych. W badaniach prezentujemy z punktu widzenia higieny mentalnej, możliwości i zespół narzędzi prac psychosocjalnych i spirytualnych. W podsumowaniu przekazujemy uzyskane doświadczenia i wnioski z prac badawczych tego okresu.

Słowa kluczowe: praca socjalna, pomoc społeczna, samorząd, higiena mentalna, spirytualizm, dialog, studium badawcze, model opieki

GERT GEISSLER (s. 56)

Szkolnictwo i wychowanie w Niemieckiej Republice Demokratycznej: Niniejszy artykuł, powołując się na publikacje z ostatnich lat, omawia główne zarysy historii organizacji oświaty w Niemczech Wschodnich od lat powojennych, aż do pokojowej rewolucji jesienią 1989 roku. Autor przedstawia rozwój struktury szkolnictwa poziomu podstawowego na tle typowo dyktatorskich powiązań i wymogów. Wyjątkową uwagę zwraca na możliwość dostępu do kształcenia, zawartą w „jednolitym prawie do nauki”, poprzez które państwo socjalistyczne próbowało legitymować swoją działalność w dziedzinie oświaty. Publikacja naświetla wpływ poglądów polityczno-ideologicznych na proces wychowania, wyróżniając rolę, jaka przypadła nauczycielom w jego realizacji. Szczegółowo zajmuje się procesem kształcenia nauczycieli oraz działalnością kierownictwa szkół podstawowych. Poprzez analizę tych zjawisk uzyskujemy obraz oddziaływania konfliktów społecznych na nauczanie w ówczesnej historii NRD, poznajemy środki manipulacyjne, którymi partia próbowała wspierać własną koncepcję wychowania oraz w jaki sposób działania zakończyły się fiaskiem.

Słowa kluczowe: pedagogia, NRD, komunizm, państwo socjalizm, dyktatura, historia, przegląd historyczny, zawody służb społecznych, system szkolny, kształcenie nauczycieli, organizacja oświaty, możliwości kształcenia

VIRÁG KAPUVÁRI (s. 83)

Kryzys gospodarczy i psychiczne konsekwencje bezrobocia: Celem pracy jest przedstawienie wyników badań dotyczących wpływu bezrobocia na stan zdrowia. Coraz więcej badaczy udowadnia wpływ statusu bezrobotnego na stan zdrowia fizycznego i psychicznego. Recesja ekonomiczna i bezrobocie stanowią główny temat powyższych rozważań. Autor zapoznaje nas w kontekście historycznym z kilkoma ważnymi wydarzeniami na Węgrzech i na ich tle opisuje psychiczne konsekwencje bezrobocia. Osoby pozbawione pracy charakteryzuje w większości przypadków niepokój, lęk, depresja oraz niski stopień samooceny. Często występuje u nich, dobrze znana w literaturze fachowej wyuczona bezradność. Autor poprzez analizę tych zjawisk opisuje etapy reakcji, przez jakie przechodzi bezrobotny. Teorie psychologiczne, zajmujące się zjawiskiem bezrobocia, podkreślają życiową rolę pracy. Należą do nich hipoteza frustracji-agresji, pogląd rozwoju psychospołecznego, teoria deprywacji zachowania, teoria bariery działań, jak również model witaminowy. Celem niniejszej publikacji jest zwrócenie uwagi na potencjalne zagrożenia w życiu jednostek i społeczeństwa związane z kryzysem ekonomicznym.

Słowa kluczowe: kryzys gospodarczy, bezrobocie, samopoczucie psychiczne, kontekst historyczny, poglądy na bezrobocie